



สุดยอด
200 ยาดี
สมุนไพรไทย

พินิจ จันทร และคณะ
รวบรวมและเรียบเรียง

HAI HERBS

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ห้องสมุดสาขาโชติเวช



201021291

คำนำสำนักพิมพ์



พืชสมุนไพรมีสรรพคุณทางยามาก คนโบราณใช้ทำการรักษาโรคกันมานานแล้ว ควรอนุรักษ์เอาไว้ให้ดีแม้ว่าจะไม่มีประสิทธิผลรวดเร็วทันใจแบบยาแผนปัจจุบันก็ตาม

ทั้งนี้ ในวงการแพทย์ก็ควรมองเห็นความสำคัญของพืชที่มีประโยชน์ในทางยานี้ให้มากขึ้นเช่นกัน โดยการนำไปสกัดเอาสารสำคัญที่มีอยู่ในส่วนต่างๆ ของพืชไปทำประโยชน์ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อลดการนำเข้ายาจากต่างประเทศ

ในยุคปัจจุบันถึงแม้ส่วนใหญ่จะใช้ยาแผนปัจจุบันเป็นบัญชียาหลักแล้วก็ตาม หากแต่สมุนไพรก็ยังเป็นยาทางเลือกเพื่อนำมาใช้คู่ขนานกับยาแผนปัจจุบันซึ่งมีมากมายหลายชนิด

อย่างกรณี การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในปัจจุบัน ก็มีการนำเอาฟ้าทะลายโจร หรือ กระชายขาว ซึ่งเป็นพืชสมุนไพรเชิงเดี่ยวมาใช้สกัดรักษาโรคได้อย่างยอดเยี่ยม

ดังนั้น จึงมั่นใจได้ว่าพืชสมุนไพรไทยจะยังคงมีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนไทยไปอีกยาวนาน

บรรณาธิการ

คำนำผู้เขียน



เป็นที่ทราบกันดีว่า นับตั้งแต่โบราณมาพืชสมุนไพรแต่ละชนิดได้มีการกลั่นกรองและผ่านการพิสูจน์ใช้จริงมาแล้วทั้งสิ้น อีกทั้งพืชสมุนไพรบางชนิดได้ถูกนำมาศึกษาวิจัยยิ่งเป็นที่ยอมรับถึงสรรพคุณว่าสามารถนำไปบำบัดรักษาโรคภัยไข้เจ็บให้หายขาดได้เช่นเดียวกับยาแพทย์แผนปัจจุบัน

ดังนั้นเพื่อให้เป็นองค์ความรู้พื้นฐานสำคัญเกี่ยวกับพืชสมุนไพรให้กับผู้ที่สนใจทั่วไป คณะผู้จัดทำจึงได้ทำการรวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ แล้วนำมาเรียบเรียงและจัดทำเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้มีความสะดวกและง่ายแก่การค้นหามากยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์กันไป

ณ โอกาสนี้ ต้องขอบคุณทุกท่าน ทุกหน่วยงาน ที่เอื้อเพื่อข้อมูลต่างๆ โดยหวังว่าจะก่อประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านและสังคมส่วนรวมต่อไป

ด้วยความปรารถนาดี

พินิจ จันทร

สารบัญ



หมวดที่ 1



องค์ความรู้สำคัญเกี่ยวกับสมุนไพร

11

หมวดที่ 2



ยาดีสมุนไพรพิกัดไทย

31

หมวดที่ 3



ยาดีสมุนไพรพืชหอม

47

หมวดที่ 4



สมุนไพรแก้ขัดเบา แก้แฉับเฉพาะที่ ผื่นคัน
แมลงกัดต่อย เคล็ดขัดยอก ฟกช้ำ

59

หมวดที่ 5



สมุนไพรแก้ไข้ ลดความร้อน
แก้คลื่นไส้ อาเจียน

69



หมวดที่ 6

สมุนไพรรักษาท้องอืด ท้องเฟ้อ ท้องผูก

91



หมวดที่ 7

สมุนไพรรักษาบิด ท้องเดิน โรคกระเพาะอาหาร

117



หมวดที่ 8

สมุนไพรรักษาพยาธิในลำไส้

127



หมวดที่ 9

สมุนไพรรักษาหะเร็ง

133



หมวดที่ 10

สมุนไพรรักษาโรคผิวหนัง

149



หมวดที่ 11

สมุนไพรรักษาโรคผิวหนัง

155



หมวดที่ 12

สมุนไพรรักษาโรคเรื้อน

169



หมวดที่ 13

สมุนไพรรักษาอ่อนเพลีย บำรุงกำลัง

175



หมวดที่ 14

สมุนไพรแก้ไอ ขับเสมหะ ปวดบวม

183



หมวดที่ 15

สมุนไพรแก้ไอ ขับเสมหะ

195



หมวดที่ 16

สมุนไพรขับน้ำนม

207



หมวดที่ 17

สมุนไพรขับประจำเดือน

213



หมวดที่ 18

สมุนไพรขับปัสสาวะ

219



หมวดที่ 19

สมุนไพรเจริญอาหาร

231



หมวดที่ 20

สมุนไพรถอนพิษ

241



หมวดที่ 21

สมุนไพรถ่ายพยาธิ

253



หมวดที่ 22

สมุนไพรมำรุงเลือด

261



หมวดที่ 23

สมุนไพรมำรุงหัวใจ

265



หมวดที่ 24

สมุนไพรระบาย ยาถ่าย

275



หมวดที่ 25

สมุนไพรรักษาแผลหรือพอกแผล ล้างแผล

285



หมวดที่ 26

สมุนไพรรักษาเริ่ม งูสวัด ชันนะตุ แผลบนหนังศีรษะ

291



หมวดที่ 27

สมุนไพรรอายุวัฒนะ

297



หมวดที่ 28

บัญชีรายชื่อสุดยอดสมุนไพรรไทย

301

หมวดที่

28

บัญชีรายชื่อสุดยอด สมุนไพรไทย



ชื่อพืชสมุนไพร เรียงตามตัว อักษร	สรรพคุณพืชสมุนไพร	
01-กระถินการ์	เจริญอาหาร	
02-กระแจะ	พืชถอนพิษ	แก้ไข้ ลดความร้อน
03-กระชาย	สมุนไพรพิกัดไทย	แก้บิด ท้องเดิน โรคกระเพาะ อาหาร
04-กระดังงาไทย	พืชหอม	

05-กระดังงา สงขลา	พีชหอม	
06-กระทงลาย	แก้ไข้ ลดความ ร้อน	แก้บิด ท้องเดิน โรคกระเพาะ อาหาร
07-กระท้อน	แก้บิด ท้องเดิน โรคกระเพาะอาหาร	
08-กระบือเจ็ดตัว	ขับประจำเดือน	
09-กระเบา	แก้โรคเรื้อน	แก้มะเร็ง
10-กะเพราแดง	สมุนไพรรักษาโรค	
11-กฤษณา	แก้อ่อนเพลีย บำรุงกำลัง	บำรุงหัวใจ
12-กัลลังกลางดง	แก้โรคเรื้อน	
13-กันเกรา	แก้อ่อนเพลีย บำรุงกำลัง	แก้ริดสีดวงทวาร
14-กานพลู	ขับน้ำนม	
15-กาแฟ	บำรุงหัวใจ	ขับปัสสาวะ
16-การบูร	พีชหอม	
17-กุยช่าย	ขับน้ำนม	
18-กุหลาบมอญ	พีชหอม	
19-แกแล	บำรุงเลือด	



20-แก้ว	ถ่ายพยาธิ		
21-โกฐจุฬาลัมพา	แก้ไข้ ลดความร้อน	แก้บิด ท้องเดิน	โรคกระเพาะอาหาร
22-ขมิ้นชัน	แก้โรคผิวหนัง		
23-ขลุ้	ขับปัสสาวะ		
24-ข่อย	แก้โรคผิวหนัง	สมุนไพรมะเร็ง	แก้ริดสีดวงทวาร
25-ชันทอง พญาบาท	แก้โรคผิวหนัง		
26-ชำ	แก้โรคผิวหนัง	สมุนไพรมะเร็ง	
27-ชิง	สมุนไพรมะเร็ง	เจริญอาหาร	
28-ชี้เหล็ก	ยาถ่าย ยาระบาย		
29-เข็มแดง	แก้บิด ท้องเดิน โรคกระเพาะอาหาร		
30-ไข่น้ำ	แก้บิด ท้อง เดิน โรคกระเพาะ อาหาร	เจริญอาหาร	
31-คนทา	แก้ไข้ ลดความ ร้อน	สมุนไพรมะเร็ง	
32-คูน	ยาถ่าย ยาระบาย		
33-โค้วทางนาค	ขับปัสสาวะ		
34-ฮ่องสามย่าน	แก้บิด ท้องเดิน โรคกระเพาะอาหาร		



35-จันทร์กะพ้อ	พืชหอม		
36-จันทร์ชะมด	แก้ไข้ ลดความร้อน		
37-จันทร์เทศ	แก้อ่อนเพลีย บำรุงกำลัง		
38-จำปา	พืชหอม	แก้โรคเรื้อน	
39-จำปี	พืชหอม		
40-จำปีแขก	พืชหอม		
41-จิก	แก้ไอ ขับเสมหะ		
42-เจตมูลเพลิง ขาว	ขับประจำเดือน		
43-เจตมูลเพลิง แดง	สมุนไพรรักษาโรค	ขับประจำ เดือน	เจริญอาหาร
44-ชมพู่น้ำ ดอกไม้	พืชหอม	บำรุงหัวใจ	
45-ของระอา	พืชถอนพิษ	แก้แอกเสบ ปวดบวม	
46-ข้าพลุ	แก้บิด ท้องเดิน โรคกระเพาะอาหาร		
47-ชะมวง	แก้ไอ ขับเสมหะ		
48-ชะเอมไทย	แก้ไอ ขับเสมหะ		
49-ชิงชี่	สมุนไพรรักษาโรค		

50-ชุมเห็ดเทศ	ยาถ่าย ยาระบาย		
51-ติบลิ	สมุนไพรพิกัดไทย		
52-โตไม่รู้ล้ม	ขับปัสสาวะ		
53-ตองแตก	ยาถ่าย ยาระบาย		
54-ตะเคียนทอง	แก้โรคผิวหนัง		
55-ตะไคร้	เจริญอาหาร		
56-ตะไคร้หอม	พืชหอม		
57-เถาว์ลัยเบรียง	ยาขับปัสสาวะ		
58-ทองพันชั่ง	แก้โรคผิวหนัง	แก้โรคเรื้อน	สมุนไพรแก้ มะเร็ง
59-ทองหลาง	แก้ไอเสบ ปวดบวม		
60-ทับทิม	ยาถ่ายพยาธิ	แก้บิด ท้องเดิน โรคกระเพาะอาหาร	
61-เท้ายายม่อม	แก้ไข้ ลดความร้อน	สมุนไพรพิกัดไทย	
62-เทียนบ้าน	แก้ไอเสบ ปวดบวม		
63-ไทรย้อยใบ แหลม	ขับน้ำนม		
64-นมแมว	พืชหอม		
65-นมสวรรค์	พืชถอนพิษ	สมุนไพรพิกัดไทย	



66-น้อยหน้า	แก้โรคผิวหนัง		
67-นางแย้ม	พืชหอม	ขับปัสสาวะ	
68-บอระเพ็ด	แก้ไข้ ลดความร้อน		
69-บัวบก	แก้โรคผิวหนัง	พืชถอนพิษ	แก้ไข้ ลดความร้อน
70-บัวหลวง	พืชหอม	แก้ร้อนเฟี้ย บำรุงกำลัง	
71-บานทน	บำรุงหัวใจ		
72-บานบุรีเหลือง	ยาถ่าย ยาระบาย		
73-บุณฑาค	พืชหอม	แก้ร้อนเฟี้ย บำรุงกำลัง	บำรุงหัวใจ
74-ประทัดใหญ่	แก้ไข้ ลดความร้อน		
75-ประยงค์	พืชถอนพิษ		
76-ปลาไหลเผือก	แก้ไข้ ลดความร้อน		
77-ปาล์มน้ำมัน	แก้โรคผิวหนัง		
78-ปีบ	แก้ไอ ขับเสมหะ		
79-เปล้าน้อย	แก้โรคผิวหนัง	แก้บิด ท้องเดิน โรคกระเพาะอาหาร	
80-ผักคราดหัว แหวน	แก้อักเสบ ปวดบวม		
81-ผักซีล่อม	พืชถอนพิษ		



82-ผักบุ้งทะเล	พืชถอนพิษ	
83-ผักเป็ดแดง	ขับน้ำนม	บำรุงเลือด
84-ไผ่รวก	ขับปัสสาวะ	
85-ฝรั่ง	แก้บิด ท้องเดิน โรคกระเพาะอาหาร	
86-ฝรั่ง	บำรุงเลือด	
87-ฝิ่นต้น	แก้บิด ท้องเดิน โรคกระเพาะอาหาร	
88-ผักหอม	พืชหอม	
89-พญาปล้องทอง	พืชถอนพิษ	
90-พญาไร้ใบ	แก้ริดสีดวงทวาร	
91-พญาสัตบรรณ	แก้ไข้ ลดความร้อน	สมุนไพรมะเร็ง
92-พริกไทย	สมุนไพรรักษาโรค	
93-พวงไข่มุก	พืชหอม	
94-พะยอม	แก้ไข้ ลดความร้อน	บำรุงหัวใจ
95-พิкуль	พืชหอม	
96-พิมเสนต้น	พืชหอม	
97-พุดตาน	แก้โรคผิวหนัง	
98-พุทรา	แก้ไอ ขับเสมหะ	
99-เพกา	แก้ไอ ขับเสมหะ	



100-เพชรสังฆาต	แก้ริดสีดวงทวาร	
101-แพงพวยฝรั่ง	สมุนไพรรักษาแก้มะเร็ง	
102-ไพล	แก้บิด ท้องเดิน โรคกระเพาะอาหาร	แก้อักเสบ ปวดบวม
103-ฟ้าทะลายโจร	แก้ไข้ ลดความ ร้อน	แก้บิด ท้องเดิน โรคกระเพาะ อาหาร
104-มณฑา	พืชหอม	
105-มะกรูด	แก้ไอ ขับเสมหะ	
106-มะกอก	แก้อักเสบ ปวดบวม	
107-มะกา	ยาถ่าย ยาระบาย	
108-มะเกลือ	ถ่ายพยาธิ	
109-มะขวิด	แก้อักเสบ ปวดบวม	
110-มะขาม	ยาถ่าย ยาระบาย	แก้ไอ ขับเสมหะ
111-มะขามแขก	ยาถ่าย ยาระบาย	
112-มะขามป้อม	สมุนไพรรักษาพิษ ไทย	แก้ไอ ขับเสมหะ
113-มะค้ำดี ควาย	แก้โรคผิวหนัง	
114-มะดัน	แก้ไอ ขับเสมหะ	



สามารถยืมและติดตามหนังสือใหม่ได้ที่ ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Walai Autolib

<https://lib.rmutp.ac.th/catalog/BibItem.aspx?BibID=b00108532>



สุดยอด 200 ยาดีสมุนไพรไทย / พินิจ จันทร ...[และคณะ].

Author	พินิจ จันทร
Published	กรุงเทพฯ : เพชรพินิจ, 2565
Detail	314 หน้า : ภาพประกอบ ; 21 ซม
Subject	สมุนไพร พืชสมุนไพร การรักษาด้วยสมุนไพร การใช้รักษา
ISBN	9786165783453
ประเภทแหล่งที่มา	 Book

"สำหรับเพื่อการศึกษาและอ้างอิงเท่านั้น"